

การตักบาตร

นำเสนอเมื่อ : 17 เม.ย. 2552

การตักบาตร เป็นการทำบุญที่ชาวพุทธทั่วไปรู้จักและปฏิบัติทำบุญประเภทอื่น ๆ

การตักบาตรนั้นยังถือว่าเป็นการทำบุญประจำวันของชาวพุทธ และชาวพุทธไทยเชื่อว่า การออกบิณฑบาตของพระสงฆ์เป็นการช่วยโปรดสัตว์ที่อยู่ในอบายภูมิ เช่น เปรตวิสัย ให้ได้รับส่วนบุญ ด้วยเหตุผลทางจริยธรรม ในการทำบุญตักบาตรนั้น พอสรุปได้ดังนี้

๑.เป็นการสั่งสมบุญในแต่ละวัน เพราะการสั่งสมเป็นเหตุความสุขมาให้

๒.เป็นการเริ่มต้นวันใหม่ด้วยการทำบุญทำให้จิตใจแจ่มใส เพื่อให้มีกำลังใจที่เข้มแข็ง เพราะผู้ที่ไม่มีบุญเกื้อหนุนอยู่ในใจ ย่อมพ่ายแพ้อบายได้ง่าย

๓.เป็นการทำที่พึ่งคือบุญให้แก่ตนเองในอนาคต

๔.เป็นการช่วยรักษาพุทธประเพณี เพราะพระพุทธเจ้าทั้งหลายในอดีตและที่จะมาตรัสรู้ในอนาคตล้วนแต่ดำรงพระชนม์ชีพด้วยอาหารบิณฑบาต

๕.เป็นการช่วยสืบทอดพระพุทธศาสนา เพราะพระสงฆ์เป็นผู้ศึกษา ปฏิบัติพระธรรมวินัย

แล้วนำมาสั่งสอนให้ประชาชนได้รับรสแห่งพระธรรมด้วย อีกทั้งยังดำรงตนเป็นตัวอย่างด้านความประพฤติ ดีงามของสังคม ฉะนั้น ชาวพุทธควรทำบุญตักบาตรเป็นประจำทุกวัน เพื่อเป็นการสั่งสมบุญให้แก่ตนเองที่จะต้องนำไป ดุจเสบียงเดินทาง ในการท่องเที่ยวเวียนเกิดและเวียนตายอยู่ในวัฏสงสาร อันไม่ปรากฏเบื้องตนและที่สุด และบุญที่สั่งสมไว้นี้ จะช่วยเกื้อกูลให้พ้นจากทุกข์ทั้งปวงได้

อนึ่ง ประโยชน์ส่วนรวมที่จะเกิดขึ้น คือ เป็นการสืบทอดอายุพระพุทธศาสนา เพราะพระสงฆ์ซึ่งเป็นผู้นำของพุทธบริษัท ที่เป็นฐานกำลังสำคัญแห่งกองทัพธรรมนั้น ทานดำรงชีพอยู่ได้ด้วยปัจจัยที่ศฤงคารจัดถวาย ทานจึงสามารถมีกำลังกาย กำลังใจที่จะศึกษาพระพุทธพจน์ คือ พระไตรปิฎก ให้เข้าใจ ทรงจำ นำมาประพฤติปฏิบัติ และกล่าวสอนมวลมนุษยได้

การทำบุญตักบาตรจะสมบูรณ์ได้ต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

๑.ต้องเตรียมใจให้พร้อม ข้อนี้ถือว่าสำคัญมาก เพราะบุญที่แท้จริงนั้นอยู่ที่ใจของผู้ถวาย ทานแนะนำให้รักษาเจตนาให้บริสุทธิ์ทั้ง ๓ ขณะ คือ

๑.๑ ก่อนถวาย ตั้งใจเสียสละอย่างแท้จริง

๑.๒ ขณะถวาย ก็มีใจเลื่อมใส ถวายด้วยความเคารพ

๑.๓ หลังจากถวายแล้ว

ต้องยินดีในทานของตัวเองจิตใจเบิกบานเมื่อนึกถึงทานที่ตนเองได้ถวายไปแล้วการทำใจให้ได้ทั้ง ๓ ขณะดังกล่าวนี้ นับว่ายากมาก เพราะมีเหตุปัจจัยหลายอย่างที่อาจทำให้จิตใจของเราเศร้าหมองในขณะใดขณะหนึ่งได้

๒.ผู้รับ คือ พระภิกษุสามเณร เป็นผู้สำรวมระวัง มีข้อวัตรปฏิบัติที่ดั่งตามพระธรรมวินัย ฝึกศึกษาเล่าเรียนพระพุทธรูปจน ทรงจำ นำมาบอกกล่าว สั่งสอนได้ และเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติเพื่อบรรเทาโรค โทสะ โมหะจนสามารถละขาดได้อย่างสิ้นเชิง

๓.สิ่งของที่ถวาย จะต้องได้มาด้วยวิธีที่สุจริต ไม่เบียดเบียนผู้อื่นให้เดือดร้อน และที่สำคัญคือสิ่งนั้นต้องเหมาะสมแก่พระภิกษุสามเณรด้วย

ทำบุญตักบาตรให้หมั่นอธิษฐาน

เมื่อองค์ประกอบ ๓ อย่างข้างต้นบริบูรณ์ สิ่งที่จะต้องทำก่อนตักบาตร คือ "การอธิษฐาน" การอธิษฐานนี้นับว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพราะจะทำให้บุญของเราหนักแน่น ก่อให้เกิดความเชื่อมั่นมากขึ้น และยังทำให้เราทราบเป้าหมายในการทำบุญด้วย นอกจากนี้ การอธิษฐานยังสามารถสร้างพลังขึ้นในจิตใจให้มากขึ้น เป็นการสั่งสมกำลังแห่งความ

บากบั่น อดทน เพื่อเป็นพื้นฐานที่สำคัญให้เราก้าวไปสู่สิ่งที่ปรารถนาได้ การอธิษฐานในขณะที่บำเพ็ญบุญนั้น ผลบุญย่อมหนุนส่งให้สำเร็จตามที่ปรารถนาไว้ ถึงแม้อายุจะขึ้นอยู่กับเวลาและโอกาสบางก็ตาม แต่ความดีที่ทำไว้อย่อมไม่เสียหายไปแน่นอนฉะนั้น ก่อนตักบาตร ควรอธิษฐานโดยหนึ่งหรือยี่นก็ใด แล้วแต่สถานที่ที่จะอำนวย ยกสิ่งของที่ถวายขึ้นเสมอหน้าผาก แล้วอธิษฐานตามที่ต้องการที่ชอบธรรมเป็นภาษาใดก็ใด จะวาในใจหรือออกเสียงเบาๆ ก็ใดจากนั้นจึงถวายอาหารบิณฑบาตด้วยความเคารพ ถวายมีดอกไม้รูปเทียนใหญ่ถวายหลังจากที่ถวายอาหารบิณฑบาตเสร็จแล้ว ถ้าเป็นสตรีไหวงดอกไม้รูปเทียนไว้บนฝ่าบาตร เมื่อพระท่านปิดบาตรแล้ว

คำอธิษฐานก่อนตักบาตร

ตามหลักคำสอนในพระพุทธศาสนา มีเป็นหมายเพื่อให้มนุษย์ปลดเปลื้องตนเองจากทุกข์ มีจิตใจเป็นอิสระเหนือทุกข์ทุกอย่าง (พระนิพพาน) หลักการดำเนินชีวิตของชาวพุทธนั้นต้องสอดคล้องกับเป้าหมายดังกล่าว ซึ่งพระโบราณจารย์ท่านจึงบัญญัติคำอธิษฐานที่เป็นสากลนิยมไว้ว่า

อิหัง ทานัง สีละวันตวานัง ภิกขุณัง นิยุยาเทมิ สุกุณินัง วัตะตะ เม ทานัง นิพพานะปัจจะโย โหตุ อนาคตเต กุเล ฯ ขาพเจาขอนอมถวายทานนี้แด่พระสงฆ์ผู้มีศีล ขอทานที่ข้าพเจาถวายดีแล้ว จงเป็นเหตุให้ถึงพระนิพพาน ในอนาคตกาล เบื้องหน้าโนนเทอญ ฯ

อีกบทหนึ่งเป็นคำอธิษฐานถึงพระสังฆรัตนะ ว่า

นัตถิ เม สະระณัง อัญญัง, สังโฆ เม สະระณัง วัระรัง, เอเตนะ สังจะวัชเชนะ, โสตถิ เม โหตุ สัพพะทา ฯ ที่พึ่งอื่นของข้าพเจาไม่มี พระสงฆ์เป็นที่พึ่งอันประเสริฐของข้าพเจา ด้วยคำสัตย์ นี้ ขอความสวัสดิ์จงมีแก่ข้าพเจาในกาลทุกเมื่อ เทอญ ฯ

ขอบคุณที่มา www.dhammadjak.net